

NEZAKONITOSTI I NEPRAVILNOSTI U RADU

1) Prva banka Crne Gore je izdavalac mjenice povjeriocu Hipo Alpe Adria banci, na mjenični iznos koji odgovara iznosu duga pravnog lica Kia Montenegro prema povjeriocu, iz Ugovora o kreditu br. KR 712/07 od 08.10.2007. godine. Mjenična obaveza Banke iznosi 3 mil.EUR-a. Uz mjenicu je izdato i mjenično ovlaštenje i ima važenje do 31.10.2008. godine. Izdata mjenica je naknadno obezbijedena oročenim depozitom kao novčanim kolateralom u cjelokupnom iznosu, položenim dana 30.11.2007. godine od strane gospodina Aca Đukanovića, deponenta Banke iz dijela oročenog depozita kod Banke, na rok dospijea kredita. Na dan kontrole 31.10.2007. godine, preuzete obaveze i rizik po osnovu izdate mjenice Banka nije evidentirala u svojim poslovnim knjigama čime krši:

Zakon o bankama, član 68, po kome je Banka dužna da vodi poslovne knjige, sastavlja knjigovodstvene isprave, vrednuje imovinu i obaveze i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa MRS i posebnim propisima. Banka je dužna da vodi poslovne knjige po kontnom planu za banke koji propisuje CBCG.

Zakon o bankama, član 71, po kome je Banka dužna pripremati i dostavljati Centralnoj banci izvještaje u obliku, sa sadržajem i u rokovima utvrđenim propisima Centralne banke.

Banka u Izveštaju o stanju sredstava na računima (Obrazac SRB) na računima 9310 - Emitovane mjenice, ne prikazuje gore opisani poslovni događaj.

Kontrolom su utvrđene nepravilnosti u izvještavanju Kreditnog regulatornog registra, što je detaljnije opisano u poglavlju Kvalitet aktive, str. 35 ovog Izveštaja.

Odluku o kontnom okviru za banke i MFI (72/03), član 60, po kojoj se na računima grupe 9000-vanbilansne stavke, iskazuju date ili primljene garancije, potvrđeni ili nepotvrđeni akreditivi, mjenice, date ili primljene kreditne obaveze, otpisani krediti, sredstva obezbijedjena i aktiva koja se drži na čuvanju.

Banka na računima grupe 9000 nije proknjižila gore opisani poslovni događaj.

Odluka o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i poslovanju sa licima povezanim sa bankom (44/02), član 8, prema kome ukupna izloženost Banke prema pravnom licu koje je pod kontrolom lica koje je član organa Banke (upravnog odbora i komiteta), može iznositi najviše 10% kapitala prve klase Banke.

Ukupna izloženost Banke prema pravnim licu KIA MONTENEGRO i P&G AGENCY čiji je vlasnik predsjednik Upravnog odbora Banke, gospodin Vuk Rajković, na 31.10.2007. godine iznosi 4.690 hilj. EUR-a što predstavlja 20,9% kapitala I klase Banke. Mjenica u iznosu od 3.000 hilj. EUR-a obezbijedena je novčanim kolateralom sa stanjem na dan 30.11.2007. godine.

2) **Odluka o klasifikaciji aktive banaka, rezervacijama i rezervama za kreditne gubitke (čl. 4, 5, 6, 7, i čl.28)**

Kontrolom je utvrđeno da Banka nije vršila klasifikaciju aktive u skladu sa kriterijumima iz čl. 4, 5, 6, i 7 pomenute odluke. Rezultat ovakve klasifikacije je nedovoljan iznos izdvojenih rezervi (2.705 hilj. EUR-a manje od potrebnog).

Kontrolom je utvrđeno da Banka ne vrši suspendovanje obračunate nenaplaćene kamate na nekvalitetnu aktivu i ne vodi njen dalji obračun vanbilansno. U obrascu br. 2 - tabela A, Banka je prikazala kamatu na nekvalitetnu aktivu („Substandardna“) u ukupnom iznosu od 54 hilj. EUR-a. Navedenim nečinjenjem, Banka je postupila suprotno članu 28 Odluke kojim se precizira da je banka dužna da obračunatu nenaplaćenu kamatu na nekvalitetnu aktivu suspenduje, izuzev ukoliko je ta stavka aktive obezbijedena kvalitetnim kolateralom i nalazi se u procesu naplate, uz očekivanje da će se naplata potraživanja ostvariti u razumnom vremenskom roku koji po pravilu nije duži od tri mjeseca. Ovo kršenje je bilo evidentirano i u izvještaju iz prethodne kontrole (Str. pov. br. 03-24/1) i Banka nije preuzela aktivnosti na njegovom otklanjanju.

3) Zakon o bankama, član 46

Kontrolom je utvrđeno da Plan likvidnosti u slučaju nepredviđenih okolnosti iz oktobra 2007. godine još uvijek nije usvojen od strane Upravnog odbora, što je u suprotnosti sa članom 46 Zakona o bankama, kojim je propisano da Upravni odbor donosi opšte akte Banke, isključujući one koje donosi Skupština. U razgovoru sa menadžmentom navedeno je da će Plan likvidnosti u slučaju nepredviđenih okolnosti biti razmatran i usvojen od strane Upravnog odbora na sjednici, koja će se održati u decembru 2007. godine. Na završnom sastanku menadžment Banke je saopštio da je navedeni dokumenat usvojen na posljednjoj, decembarskoj sjednici Upravnog odbora.

4) Odluka o minimalnim standardima za upravljanje tržišnim rizicima u bankama, član 6, član 20

Kontrolom je utvrđeno da Banka nije razvila Politike i procedure za rizik plasmana kao i za rizik emitenta čime je prekršila član 6 ove Odluke.

Banka nije u potpunosti limitirala rizik emitenta kako se to zahtijeva članom 20 ove Odluke. Potrebno je da Banka utvrdi limite emitenta ne samo kao procentualni iznos bančinog kapitala, već se moraju utvrditi i fiksni limiti, koji su na prihvatljivom nivou i na koje ne utiču promjene bančinog kapitala.

5) Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma (član 9), Pravilnik o načinu rada ovlašćenog lica, načinu sprovođenja unutrašnje kontrole, čuvanju i zaštiti podataka, načinu vođenja evidencija i osposobljavanju zaposlenih (član 12)

Pregledom dokumentacije za nerezidentna pravna lica utvrđeno je da je pri otvaranju računa za kompaniju „Camarilla Corporation“ Banka prihvatila izvod iz javnog registra koji je stariji od tri mjeseca, i time prekršila član 9 stav 1 Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kojim je propisano da organizacija pribavlja podatke o pravnom licu iz člana 43 stav 1 tačka 1 uvidom u originalnu ili ovjerenu dokumentaciju iz javnog registra, koja ne smije biti starija od tri mjeseca.

Kontrolom je utvrđeno da Banka nije obezbijedila potrebne uslove za čuvanje i zaštitu podataka, informacija i dokumentacije o transakcijama ili licima u vezi sa kojim postoji razlog za osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma.

Na osnovu člana 12 stav 1 Pravilnika Banka bi trebala da podatke, informacije i dokumentaciju o transakcijama ili licima u vezi sa kojima postoji razlog za osnov sumnje da se radi o pranju novca ili finansiranju terorizma, čuva u zaključanom željeznom ormaru-trezoru, odvojeno od druge dokumentacije.